

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ
N U T A R I M A S

**DĖL GELBĖJIMO, PAIEŠKOS IR NEATIDĖLIOTINŲ DARBŲ, ĮVYKIŲ,
EKSTREMALIŲJŲ ĮVYKIŲ IR EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ LIKVIDAVIMO IR
JŲ PADARINIŲ ŠALINIMO ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠO
PATVIRTINIMO**

2010 m. rugpjūčio 25 d. Nr. 1212
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo (Žin., 1998, Nr. [115-3230](#); 2009, Nr. [159-7207](#)) 9 straipsnio 12 punktu, Lietuvos Respublikos Vyriausybė
n u t a r i a:

Patvirtinti Gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinių darbų, įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų likvidavimo ir jų padarinių šalinimo organizavimo tvarkos aprašą (pridedama).

MINISTRAS PIRMININKAS

ANDRIUS KUBILIUS

TEISINGUMO MINISTRAS,
PAVADUOJANTIS VIDAUS REIKALŲ MINISTRĄ

REMIGIJUS ŠIMAŠIUS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2010 m. rugpjūčio 25 d.
nutarimu Nr. 1212

GELBĖJIMO, PAIEŠKOS IR NEATIDĖLIOTINŲ DARBŲ, ĮVYKIŲ, EKSTREMALIŲJŲ ĮVYKIŲ IR EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ LIKVIDAVIMO IR JŲ PADARINIŲ ŠALINIMO ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinių darbų, įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų likvidavimo ir jų padarinių šalinimo organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinių darbų (toliau – darbai) organizavimą, vadovavimą civilinės saugos sistemos pajėgoms (toliau – pajėgos) atliekant šiuos darbus, civilinės saugos sistemos subjektų veiksmų koordinavimą savivaldybės ir valstybės lygiais įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir (ar) ekstremaliųjų situacijų metu.

2. Apraše vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme (Žin., 1998, Nr. [115-3230](#); 2009, Nr. [159-7207](#)).

II. DARBŲ ORGANIZAVIMAS, VADOVAVIMAS PAJĖGOMS ĮVYKIO VIETOJE

3. Pirmasis į įvykio, ekstremaliojo įvykio, ekstremaliosios situacijos židinio (toliau – įvykis) vietą atvykęs pajėgų valstybės tarnautojas ar darbuotojas atlieka gelbėjimo darbų vadovo funkcijas.

4. Į įvykio vietą atvykęs pajėgų valstybės tarnautojas ar darbuotojas, atsakingas už darbų organizavimą, perima vadovavimą darbų organizavimui ir atlieka gelbėjimo darbų vadovo funkcijas. Atsižvelgiant į įvykio pobūdį, gelbėjimo darbų vadovu tampa atitinkamų pajėgų valstybės tarnautojas ar darbuotojas.

5. Gelbėjimo darbų vadovas pajėgoms vadovauja duodamas žodinius nurodymus.

6. Gelbėjimo darbų vadovas įvykio vietoje atlieka šias funkcijas:

6.1. organizuoja įvykio vietos žvalgybą;

6.2. įvertina situaciją;

6.3. numato, kokie darbai turi būti atlikti pirmiausia;

6.4. paskirsto į įvykio vietą atvykusioms pajėgoms užduotis;

6.5. įvertina, ar pakanka pajėgų, prireikus organizuoja papildomų pajėgų iškvietimą;

6.6. užtikrina darbų atlikimą;

6.7. užtikrina į įvykio vietą atvykusių pajėgų valstybės tarnautojų ir darbuotojų, taip pat kitų asmenų, dalyvaujančių atliekant darbus, saugumą;

6.8. užtikrina į įvykio vietą patekusių gyventojų perspėjimą ir informavimą apie įvykio pobūdį, galimus padarinius, priemones jiems pašalinti ir apsisaugojimo būdus, prireikus organizuoja jų išvežimą į saugią vietą.

7. Gelbėjimo darbų vadovo nuožiūra ir sprendimu prireikus sudaromas darbų koordinavimo štabas – laikinoji vadovavimo pajėgoms struktūra, vykdomi gelbėjimo darbų vadovo nurodymus (toliau – štabas). Štabą sudaryti privaloma, kai yra bent viena šių sąlygų:

7.1. įvykio vietoje darbus atlieka trijų ir daugiau institucijų pajėgos ir prognozuojama ar žinoma, kad yra penki ir daugiau žuvę žmonės;

7.2. pasitelkta pajėgų iš trijų ir daugiau savivaldybių ir gelbėjimo darbų vadovo vertinimu numatoma, kad darbai užtruks ilgiau kaip 6 valandas.

8. Štabą sudaro visų pajėgų, atliekančių darbus įvykio vietoje, atstovai.

9. Gelbėjimo darbų vadovas skiria štabo vadovą. Štabo vadovas atsako už štabo veiklos organizavimą ir funkcijų atlikimą.

10. Štabas įkuriamas kuo arčiau įvykio vietos, siekiant užtikrinti tinkamą įvykio vertinimą, informacijos valdymą ir gelbėjimo darbų vadovo nurodymų vykdymą.

11. Štabo funkcijos:

11.1. užtikrina gelbėjimo darbų vadovo sprendimų vykdymą;

11.2. padeda gelbėjimo darbų vadovui koordinuoti darbus ir pajėgų veiksmus įvykio vietoje;

11.3. užtikrina informacijos priėmimą, sisteminimą ir perdavimą pajėgoms ir institucijoms;

11.4. prognozuoja įvykio eigą, numato ir telkia pajėgų ir priemonių rezervą;

11.5. teikia informaciją viešosios informacijos rengėjams ir skleidėjams;

11.6. numato pajėgų sutelkimo vietas;

11.7. nustato ir palaiko ryšį su savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centru (toliau – savivaldybės operacijų centras);

11.8. sprendžia į įvykio vietą atvykusių pajėgų valstybės tarnautojų ir darbuotojų, taip pat kitų asmenų, dalyvaujančių atliekant darbus, poilsio ir maitinimo klausimus;

11.9. sprendžia kitus darbų organizavimo klausimus.

12. Gelbėjimo darbų vadovo sprendimu į štabą gali būti papildomai pakviesti valstybės ir (ar) savivaldybės institucijų ir (ar) įstaigų atstovai, kurie konsultuotų gelbėjimo darbų vadovą, teiktų pasiūlymus dėl įvykio vertinimo ir padarinių likvidavimo.

13. Visos pajėgos, atvykusios į įvykio vietą, apie atvykimą informuoja:

13.1. kai nesudarytas štabas, – gelbėjimo darbų vadovą;

13.2. kai sudarytas štabas, – štabo vadovą ir į štabą skiria valstybės tarnautoją ar darbuotoją, turintį pajėgų valdymo ir darbų organizavimo patirties.

III. VEIKSMŲ KOORDINAVIMAS IR VADOVAVIMAS PAJĖGOMS, GRESIANT AR SUSIDARIUS SAVIVALDYBĖS LYGIO EKSTREMALIAJAI SITUACIJAI, ŠALINANT JOS PADARINIUS

14. Siekiant pasitelkti pajėgas ir materialinius išteklius ir panaudoti juos įvykio metu, veiksmai koordinuojami ir pajėgoms vadovaujama savivaldybės lygiu, kai yra bent viena šių sąlygų:

14.1. darbams atlikti nepakanka įvykio vietoje sutelktų pajėgų ir materialinių išteklių;

14.2. prireikia koordinuoti pajėgų veiksmus ir materialinių išteklių paskirstymą vienu metu keliose savivaldybės teritorijos vietose;

14.3. susidarė ar prognozuojama, kad susidarys, savivaldybės lygio ekstremalioji situacija.

15. Gresiant ar susidarius savivaldybės lygio ekstremaliajai situacijai, sprendimą dėl atitinkamų operacijų centrų sušaukimo priima savivaldybės ekstremaliųjų situacijų komisija arba savivaldybės administracijos direktorius. Veiksmai savivaldybės lygiu koordinuojami ir pajėgoms vadovaujama per savivaldybės operacijų centrą. Į savivaldybės ekstremaliųjų situacijų komisijos vadovą ar jo įgaliotą asmenį dėl veiksmų koordinavimo savivaldybės lygiu kreipiasi gelbėjimo darbų vadovas arba savivaldybės operacijų centro koordinatorius.

16. Kol nepaskirtas savivaldybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovas, pajėgų veiksmus savivaldybės lygiu organizuoja ir koordinuoja savivaldybės operacijų centras. Sprendimai priimami vadovaujantis savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane numatytais veiksmais ir (ar) savivaldybės operacijų centro nuostatų suteiktais įgaliojimais.

17. Paskyrus savivaldybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovą, gelbėjimo darbų vadovas toliau organizuoja darbus įvykio vietoje. Savivaldybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovas atsako už darbų organizavimą savivaldybės mastu.

18. Jeigu ekstremalioji situacija apima ne daugiau kaip tris gretimas savivaldybes, savivaldybių ekstremaliosios situacijos operacijų vadovai visus veiksmus derina tarpusavyje, priimami kolegialūs sprendimai, tačiau galutinio sprendimo dėl bendrų darbų koordinavimo teisę turi savivaldybės, kurioje yra ekstremaliosios situacijos židinys, ekstremaliosios situacijos operacijų vadovas.

19. Savivaldybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovas atsako už ekstremaliosios situacijos padarinių, galinčių sukelti ekstremalų įvykį ar kartotinę ekstremaliąją situaciją, šalinimo darbų (toliau – neatidėliotini ekstremaliosios situacijos padarinių šalinimo darbai) organizavimą.

20. Prireikus pakeisti savivaldybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovą, pasiūlymus dėl pakeitimo teikia savivaldybės ekstremalių situacijų komisija.

21. Neatidėliotini ekstremaliosios situacijos padarinių šalinimo darbai įvykio vietoje organizuojami, taip pat jiems vadovaujama ir veiksmai koordinuojami savivaldybės lygiu atsižvelgiant į Aprašo 5–18 punktų nuostatas.

22. Atlikus neatidėliotinus ekstremaliosios situacijos padarinių šalinimo darbus, savivaldybės ekstremalių situacijų komisija priima sprendimą dėl ilgalaikių padarinių šalinimo darbų organizavimo.

IV. VEIKSMŲ KOORDINAVIMAS IR VADOVAVIMAS PAJĖGOMS, GRESIANT AR SUSIDARIUS VALSTYBĖS LYGIO EKSTREMALIAJAI SITUACIJAI, ŠALINANT JOS PADARINIUS

23. Siekiant pasitelkti pajėgas ir materialinius išteklius ir panaudoti juos įvykio metu, veiksmai koordinuojami ir pajėgoms vadovaujama valstybės lygiu, kai yra bent viena šių sąlygų:

23.1. savivaldybės administracijos direktorius kreipiasi pagalbos į Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekstremalių situacijų komisiją (toliau – Vyriausybės ekstremalių situacijų komisija);

23.2. prireikia koordinuoti pajėgų ir materialinių išteklių paskirstymą vienu metu daugiau kaip trijose savivaldybėse;

23.3. gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai, kurios padarinių išplitimo ribos gali peržengti ar peržengia trijų savivaldybių ribas, ir (ar) prognozuojama valstybės lygio ekstremalioji situacija;

23.4. darbams atlikti telkiamos pajėgos iš visos valstybės ir (ar) kreipiamasi tarptautinės pagalbos.

24. Gresiant ar susidarius valstybės lygio ekstremaliajai situacijai, kai pajėgų ir materialinių išteklių paskirstymą reikia koordinuoti valstybės lygiu, sprendimą dėl ministerijos ar kitos valstybės institucijos ar įstaigos, esančios Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintame sąraše, operacijų centro sušaukimo priima atitinkamos ministerijos ar kitos valstybės institucijos ar įstaigos, esančios Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintame sąraše, vadovas arba jo įgaliotas asmuo. Sprendimą dėl valstybės operacijų centro sušaukimo priima Vyriausybės ekstremalių situacijų komisija arba Vyriausybės ekstremalių situacijų komisijos pirmininkas.

25. Veiksmai koordinuojami ir pajėgoms vadovaujama valstybės lygiu per valstybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centrą (toliau – valstybės operacijų centras) arba Vyriausybės ekstremalių situacijų komisijos pavedimu per ministeriją, kitų valstybės institucijų, įstaigų operacijų centrus.

26. Kol nepaskirtas valstybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovas, darbus organizuoja ir koordinuoja valstybės operacijų centras. Sprendimai priimami vadovaujantis valstybinio ekstremaliųjų situacijų valdymo plane numatytais veiksmais ir (ar) valstybės operacijų centro nuostatų suteiktais įgaliojimais.

27. Valstybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovas atsako už valstybės lygio ekstremaliosios situacijos likvidavimą. Savivaldybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovas toliau organizuoja darbus savivaldybės lygiu, tačiau vadovaujasi valstybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo sprendimais ir vykdo jo nurodymus.

28. Valstybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovas atsako už neatidėliotinių ekstremaliosios situacijos padarinių šalinimo darbų organizavimą šalyje.

29. Prireikus pakeisti valstybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovą, pasiūlymus dėl pakeitimo teikia Vyriausybės ekstremalių situacijų komisija.

30. Vadovaujama ir veiksmai koordinuojami valstybės lygiu, atliekant neatidėliotinių ekstremaliosios situacijos padarinių šalinimo darbus, pagal Aprašo 19–27 punktų nuostatas.

31. Atlikus neatidėliotinus ekstremaliosios situacijos padarinių šalinimo darbus, Vyriausybės ekstremalių situacijų komisija priima sprendimą dėl ilgalaikių padarinių šalinimo darbų organizavimo.
